कोविड १९ च्या महामारीमुळे सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्तीय उपाययोजना करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र. ४८ /अर्थ-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२. दिनांक :- २४ जुन, २०२१.

पहा :- १) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं- २०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३. दि.४ मे, २०२०. २) वित्त विभाग, शसन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क.४८/अर्थ-३.दि. ६ एप्रिल, २०२१.

प्रस्तावना -

राज्यात सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात कोरोना-१९ या विषाणुमूळे उद्धवलेली महामारी व त्याअनुषंगाने घालण्यात आलेले अनेक निर्बंध यामुळे राज्याच्या कर व करेतर महसूलात घट होऊन राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर विपरीत परिणाम झाल्याने दि. ४ मे, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये वित्तीय उपायोजना करण्यासंदर्भात निर्बंध घालण्यात आलेले होते व तद्नंतर त्यामध्ये विविध शासन निर्णय शृध्दीपत्रकांव्दारे शिथीलता देण्यात आलेली होती.

- २. मार्च, २०२१ पासून राज्यात कोविड-१९ या संसर्गजन्य महामारीचा प्रादुर्भाव पुन्हा मोठ्याप्रमाणावर दिसून आला आहे. यामुळे राज्यात लॉकडाऊनव्दारे विविध बंधने / निर्बंध घालण्यात आलेले आहेत. परिणामी राज्याच्या कर व करेतर महसूलात घट होऊन राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर विपरीत परिणाम होत असल्याने या आर्थिक वर्षात अत्यंत तातडीच्या व बांधील अशा खर्चाच्या उद्दिष्टांना मर्यादित प्रमाणात निधीचे वितरण दि. ६ एप्रिल, २०२१ च्या शासन परिपत्रकाव्दारे बीम्स प्रणालीवर करण्यात आलेले आहे.
- 3. चालू वित्तीय वर्षातही कोविडजन्य परिस्थिती असल्याने शासनाचा बांधिल खर्च सिमित ठेवून सर्वसामान्य जनतेस मदत करणे व त्याबरोबरच राज्याच्या अर्थव्यवस्थेला उभारी आणण्याचे राज्यासमोर मोठे आव्हान असून वित्तियस्थिती नियंत्रणात ठेवण्यासाठी खर्चाचे प्राधान्यक्रम ठरविणे व त्याअनुषंगाने उपाययोजना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादूर्भावामुळे सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात राज्याची कर व करेतर उत्पन्नातील अपेक्षित महसूली घट व त्याचे राज्याच्या वित्तियव्यवस्थेवर होणारे परिणाम विचारात घेऊन पुढीलप्रमाणे उपाययोजना करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

भाग-१

कार्यक्रमांवरील खर्च

- 9) एकंदरित विभागाला कार्यक्रमांतर्गत योजनांसाठी २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पीय निधीच्या फक्त ६० % निधी उपलब्ध होईल या सूत्राच्या आधीन राहून विभागाने नियोजन करावे. या ६०% निधीमध्ये केंद्र पुरस्कृत योजना व राज्य हिस्सा तसेच मानधन/वेतन/निवृत्तीवेतन/ पोषण आहार संबंधीत योजना, इत्यादींचा प्राधान्याने समावेश व्हावा.
- २) वरील ३ प्रमाणे सर्व प्रशासकीय विभागांनी सन २०२१-२२ मधील अर्थसंकल्पीत केलेल्या कार्यक्रमांतर्गत तरतूदींचा आढावा घेऊन या तरतूदींपैकी ज्या योजनेसाठी या वित्तीय वर्षात खर्च करणे अत्यावश्यक आहे, अशा योजना अंतिम कराव्यात.
- ३) सर्व वैयक्तिक लाभार्थी कार्यक्रमाच्या निधीचे वितरण आधारशी संलग्न करुन DBT मार्फत करण्यात यावे.

४) एखादी योजना मा. न्यायालयाच्या आदेशानुसार आखण्यात आलेली असल्यास विद्यमान आर्थिक परिस्थिती मा. न्यायालयाच्या निदर्शनास आणण्यात यावी व मा. न्यायालयाच्या अनुमतीने सदरची योजना बंद करणे अथवा योजनेची अंमलबजावणी स्थिगत करण्याचा निर्णय विभागांनी तातडीने घ्यावा. तसेच एखाद्या आधुनिकीकरणांतर्गतच्या कार्यक्रमावरील खर्चाच्या बाबींमुळे एकंदरीत प्रशासकीय खर्चात कपात होणार असल्यास अशा खर्चाचा अपवाद वित्त विभाग व नियोजन विभागाच्या सहमतीने करता येईल.

अनिवार्य खर्च

- ५) खर्चावरील निर्बंध भारित खर्चास लागू राहणार नाहीत.
- ६) अनिवार्य खर्चांतर्गत वेतन/निवृत्तीवेतन/व्याज प्रदाने/कर्जाची परतफेड या उद्दिष्टांतर्गतच्या तरतूदी वगळता इतर उद्दिष्टांतर्गत विभागाला अर्थसंकल्पीय निधीच्या फक्त ६०% निधी उपलब्ध होईल या सुत्राच्या आधीन राहून विभागाने नियोजन करावे.
- ७) अनिवार्य खर्चामध्ये आवर्ती अथवा अनावर्ती स्वरूपाची वाढ होईल अशा प्रकारच्या कोणत्याही नवीन बाबी विभागांनी प्रस्तावित करू नयेत. तथापि, विभागांनी विद्यमान अनुदानामध्ये बचत करण्याच्या दृष्टीने प्राधान्याने उपाय योजना कराव्यात.
- ८) मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, विभागांतर्गतचे उपविभाग, क्षेत्रिय कार्यालये व शासनाचे अंगिकृत उपक्रम यांनी चालू वित्तीय वर्षात भिंतीवरील / टेबलांवरील दिनदर्शिका, दैनंदिनी, नवीन वर्ष अथवा विविध सणांसाठीची शुभेच्छापत्रे इत्यादींची छपाई करु नये. कोविडशी निगडीत प्रकाशनांची छपाई करणे अनिवार्य असल्यास अर्थसंकल्पीत निधीच्या १५% च्या मर्यादेत खर्च सिमित ठेऊन छपाई करावी.
- ९) सर्व मंत्रालयीन विभाग, विभागांतर्गतचे उपविभाग, क्षेत्रिय कार्यालये व शासनाचे अंगिकृत उपक्रम यांनी चालू वित्तीय वर्षात विभागांतर्गतचे विविध कार्यक्रम व योजना यांच्या प्रसिद्धी प्रचारावर खर्च फक्त कोविडशी निगडीत प्रसिद्धी व प्रचारासाठी मर्यादित ठेवावा व तो अर्थसंकल्पीत निधीच्या १५% च्या मर्यादेत सिमित ठेवावा.

प्राधान्य विभाग

90) कोरोना विषाणुमुळे उद्भवलेली परिस्थिती हाताळण्यासाठी सार्वजनिक आरोग्य विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, अन्न व नागरी पुरवठा विभाग व मदत व पुनर्वसन विभाग यांना प्राधान्यक्रमाचे विभाग म्हणून निश्चित करण्यात आले आहे.

<u>खरेदी</u>

- 99) अ) प्राधान्यक्रम असलेले विभाग यांना सोडून इतर कोणत्याही विभागाने दैनंदिन वापरावयाच्या कार्यालयीन बाबींव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावांना मंजूरी देऊ नये. तसेच नैमित्तिक कार्यशाळा, सेमिनार व भाडयाने कार्यालय घेणे, इ. बाबींवरील खर्चावर सध्या प्रतिबंध आणण्यात येत आहेत. तसेच अशा प्रकारच्या खरेदीचे प्रस्ताव वित्त विभागाच्या मान्यतेसाठी सादर करू नयेत.
- ब) प्राधान्यक्रम नसलेल्या विभागांना कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मान्यता देता येणार नाही. अथवा प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असली तरीही निविदा प्रसिध्द करता येणार नाही. मात्र औषधे, अत्यावश्यक वैद्यकीय उपकरणे व त्यांचा पुरवठा इ. खरेदीसाठी खर्च करण्यास मुभा राहील.
- क) चालू आर्थिक वर्षात कार्यालयाच्या दैनंदिन वापरातील उपभोग्य वस्तूंच्या मर्यादित खरेदीकरिता वितरित निधीच्या मर्यादेत अनुमती राहील.
- ड) तथापि, केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमांतर्गत व बाह्यसहाय्यित प्रकल्पांतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार ६०% कार्यक्रमावरील खर्च निधीच्या मर्यादेत (मुद्दा क्रमांक १ मध्ये नमूद केल्यानुसार), विहित पद्धतीने खरेदी अनुज्ञेय राहील.

इ) मात्र, वरील अव ब चे निर्बंध आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम व जिल्हा वार्षिक योजना (सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती घटक योजनांसह) (DPDC) या अंतर्गतच्या खरेदीस लागू राहणार नाहीत.

भांडवली/बांधकामांवरील खर्च

- 9२) सर्व विभागांना ६०% वितरीत निधीच्या अर्धा म्हणजेच अर्थसंकल्पीय तरतूदीच्या ३०% निधीच्या मर्यादेत नवीन कामे हाती घेता येतील. सदरहू नवीन कामे विभागांनी प्राधान्याने मान्सूनची पूर्वतयारी करण्याच्या अनुषंगानेच हाती घ्यावीत. (यासाठी प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मान्यता, निविदा व कार्यारंभ आदेश देता येतील) उर्वरित ३०% तरतूद प्रलंबित देयके व अपूर्ण कामासाठी वितरीत करावी. तथापि,
  - अ) पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागासाठी उन्हाळ्यातील टंचाई अंतर्गत अत्यावश्यक स्वरुपाच्या व मुलभूत गरजांच्या कामांना व रो.ह.यो. अंतर्गतच्या कामांना वरील निर्बंध लागू राहणार नाहीत.
  - ब) बाह्य सहाय्यीत प्रकल्पांतर्गत व केंद्र सहाय्यित योजनांसाठी जर केंद्र शासनाकडून निधी प्राप्त झालेला असल्यास त्या निधीच्या मर्यादेतच सर्व विभागांतर्गतच्या बांधकामांच्या कामांना वरील निर्बंध लागू राहणार नाहीत.
  - क) ग्रामविकास विभाग व नगर विकास विभाग यांना दि. ३१.०३.२०२१ पूर्वी वितरीत करण्यात आलेल्या शिल्लक (अपूर्ण कामांचा वित्तीयभार वजा जाता) निधीमधून काही कामे हाती घ्यावयाची असल्यास शिल्लक निधीच्या मर्यादेत खर्च सिमित ठेवला जाईल व पुढील आर्थिक वर्षासाठी कोणताही वित्तीय भार निर्माण केला जाणार नाही या अटींच्या अधीन बांधकामे व इतर बाबी हाती घेता येतील.
  - ड) नाबार्डमार्फत RIDF अंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून घ्यावयाची कामे, बाह्य सहाय्यीत प्रकल्पांतर्गतच्या कामांसाठी वरील निर्बंध लागू राहणार नाहीत.
  - इ) आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम व जिल्हा वार्षिक योजना (सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती घटक योजनांसह) (DPDC) अंतर्गतच्या कामांसाठी वरील निर्बंध लागू राहणार नाहीत.

<u>पदभरती</u>

9३) पदभरतीबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने गरजेनुसार वित्त विभागाशी सल्लामसलत करून योग्य तो निर्णय घेऊन त्याबाबतचे सविस्तर आदेश काढावेत.

उणे प्राधिकारावर खर्च करण्यास प्रतिबंध व संक्षिप्त देयके

- 98) कोणत्याही विभागास कोणत्याही प्रकारचा खर्च, वित्त विभागाच्या पूर्वअनुमतीशिवाय ऊणे प्राधिकारात करता येणार नाही.
- 94) तपशीलवार देयके प्रलंबित असल्यास सन २०२१-२०२२ मध्ये कोणत्याही प्रकारची संक्षिप्त देयके पारित केली जाणार नाहीत.

अखर्चित रक्कम व स्वीय प्रपंची खात्यांमधील निधी

- 9६) काही विभाग व / वा त्यांच्या अधिनस्तच्या कार्यालयाच्या बँक खात्यात मोठ्या प्रमाणात रक्कम न वापरता पडून आहे. त्यांनी ती रक्कम दि. ३०.०६.२०२१ पूर्वी शासनास समर्पित करावी. असे केल्याशिवाय त्यांची पुढील देयके पारित केली जाणार नाहीत. तसेच रक्कम शासनास समर्पित न केल्यास यास जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर विभागीय चौकशीची कार्यवाही चालू करण्यात येईल.
- 90) विभागांनी त्यांच्या अथवा त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयांतर्गतच्या स्वीय प्रपंची खात्यातील रक्कम कोषागारातून वित्त विभागाच्या अनुमतीशिवाय काढू नये. विभागांनी स्वीय प्रपंची खात्यातील पुढील तीन महिन्यांची गरज वित्त विभागास अगोदरच कळवावी. स्वीय प्रपंची खात्यातील रक्कम त्या मर्यादेतच वितरित करण्यात येईल. विभागांनी त्यांच्याकडील बँक खात्यातील उपलब्ध निधी पूर्ण खर्च

केल्याशिवाय स्वीय प्रपंची खात्यातील रक्कम काढू नये. तसेच स्वीय प्रपंची खात्यातील निधी संपूर्णतः खर्च झाल्याशिवाय चालू वित्तीय वर्षातील निधी आहरीत व वितरीत करु नये. तरतूदीतील कपात स्वीय प्रपंची खात्यातील तरतूदीसही लागू राहील.

- अ) जिल्हाधिकारी यांच्या अधिपत्याखालील उप विभागीय अधिकारी / उपजिल्हाधिकारी यांचे नावे असलेल्या स्वीय प्रपंची खात्यांमध्ये भूसंपादन अधिनियमातील तरतूदीनुसार भूसंपादनापोटीची नुकसान भरपाई रक्कम / भूसंपादन मोबदला, निवाडा रक्कम, वाढीव मोबदला रक्कम, पुनर्वसन अनुदान, सानुग्रह अनुदान रक्कम व भूसंपादन प्रक्रियेसाठी संपादक संस्थेकडून जमा करण्यात आलेला निधी (उदा. जाहिरात देयक इ.) जमा करण्यात येतो. सदर निधीचे वाटप हे भूसंपादन अधिनियमातील तरतुदीनुसार हितसंबंधित भूधारकांना वाटप करणे कायद्याने बंधनकारक आहे. त्यामुळे सदर निधीचे वाटप हे खर्च या सदराखाली मोडत नसल्यामुळे वरील परिच्छेदातील निर्बंध भूसंपादन प्रक्रियेशी निगडीत सर्व स्वीय प्रपंची लेख्यासाठी लागू राहणार नाहीत.
- ब) सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभागांकडील स्वीय प्रपंजी खात्यातील रकमेमधून विहीत पध्दतीने निश्चित केलेल्या बाबींसाठीच खर्च करण्यास विभागांना अनुमती असेल.

प्रलंबित देयके

१८) सन २०२०-२०२१ या आर्थिक वर्षातील प्रलंबित देयके सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाच्या उपलब्ध तरतूदीतून भागविता येतील. तथापि हा खर्च देखिल कपातीनंतर उपलब्ध तरतूदीतूनच भागवावा.

भाग-२

उद्दिष्टनिहाय खर्चाची मर्यादा (प्रथम सहामाही करीता)

9) सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षाच्या **प्रथम सहामाही कालावधीसाठी (सप्टेंबर, २०२१ पर्यंत)** अनिवार्य व कार्यक्रमांतर्गत खर्चाच्या खालील उद्दिष्टांकरीता दरमहा व सहामाहीसाठी, टक्केवारीनिहाय निधी बीम्सप्रणालीवर वितरीत करण्यात येईल.

उद्दिष्ट	निधी वितरणाची टक्केवारी	
	सहामाही निधी टक्केवारी (%) (सप्टेंबर-	मासिक निधी
	२०२१ अखेर)	टक्केवारी (%)
०१-वेतन	५० टक्के	५ ते १० टक्के
०२- मजुरी	५० टक्के	५ ते १० टक्के
०३-अतिकालिक भत्ता	२५ टक्के	५ टक्के
०४- निवृत्तीवेतन विषयक खर्च	५० टक्के	५ ते १० टक्के
०६- दुरध्वनी, वीज व पाणी देयक	४० टक्के	५ ते १० टक्के
१०- कंत्राटी पध्दतीवर घेतलेल्या सेवेवरील	५० टक्के	५ ते १० टक्के
खर्च		
११- देशांतर्गत प्रवास खर्च	२५ टक्के	५ टक्के
१३- कार्यालयीन खर्च	४० टक्के	५ ते १० टक्के
१४- भाडेपट्टी व कर	४० टक्के	५ ते १० टक्के
१७- संगणक खर्च	२५ टक्के	५ टक्के
१८- सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई	२५ टक्के	५ ते १० टक्के
१९- आहार खर्च	सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय	५ ते १० टक्के
	शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग- (५०%),	
	इतर विभाग- (२५%)	
२०- इतर प्रशासकीय खर्च	२५ टक्के	५ टक्के

२१- पुरवठा व सामग्री	सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय	५ ते १० टक्के
	शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग- (१००%),	•
	इतर विभाग- (२५%)	
२४- पेट्रोल, तेल व वंगण	२५ टक्के	५ टक्के
२८- व्यवसायिक सेवा	२५ टक्के	५ टक्के
२९- वस्तुच्या विक्रीसाठी खरेदी (दुध इत्यादी)	४० टक्के	५ ते १० टक्के
३०- इतर कंत्राटी सेवा	२५ टक्के	५ टक्के
३४- शिष्यवृत्त्या / विद्यावेतने	सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय	५ ते १० टक्के
	शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग- (५०%),	
	इतर विभाग- (२५%)	
३६- सहायक अनुदाने (वेतन)	५० टक्के	५ ते १० टक्के
४५- व्याज	५० टक्के	५ ते १० टक्के
५०- इतर खर्च	२५ टक्के	५ टक्के
५१- मोटार वाहने	२५ टक्के	५ टक्के
५२- यंत्र सामग्री व साधन सामग्री	सार्वजनिक आरोग्य विभाग व वैद्यकीय	५ ते १० टक्के
	शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग- (५०%),	
	इतर विभाग- (२५%)	
५५- कर्ज व आगाऊ रकमा	२५ टक्के	५ टक्के
५६- कर्जाची परतफेड	५० टक्के	५ ते १० टक्के
५७- पशुधन	२५ टक्के	५ टक्के
७२- यंत्र सामग्री व उपकरणे यांची देखभाल व	२५ टक्के	५ टक्के
दुरुस्ती		

- २) आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम व जिल्हा वार्षिक योजना यासाठी ५० टक्के निधी वितरीत करण्यात येईल.
- 3) उर्विरित कार्यक्रमांतर्गत खर्चाचा निधी वितरणासाठी नियोजन विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची आणि अनिवार्य खर्चाच्या उर्विरेत उद्दिष्टांतर्गतच्या निधी वितरणासाठी वित्त विभागाची मान्यता घेण्यात यावी.
- ४) उर्वरित निधी (दुसऱ्या सहामाहीसाठी) वितरणाबाबतचे आदेश यथावकाश निर्गमित करण्यात येतील.
- (4) वरील प्रमाणे अर्थसंकल्पीय अंदाज वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर उपलब्ध असलेला वा होणारा निधी कोषागारातून आहरित करण्यापूर्वी या परिपत्रकात नमूद सूचनांची तसेच सोबतच्या परिशिष्टातील नमूद केलेल्या बाबींच्या तपासणी सूचीप्रमाणे सर्व बाबींची प्रतिपूर्ती होत असल्यास विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा, अन्यथा अशा प्रस्तावास प्रशासकीय विभागांनी आवश्यक तेथे नियोजन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग यांच्या मान्यतेनंतर वित्त विभागाच्या व्यय शाखा व अर्थसंकल्प शाखा यांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तसेच असे मान्यतेचे प्रस्ताव वित्त विभागाकडे पाठवितांना कोणत्या अटी व शर्तीस शिथीलता आवश्यक आहे ते स्पष्टपणे नमूद करुनच योग्य त्या कारणमीमांसेसह प्रस्ताव वित्त विभागाला सहमतीसाठी पाठवावेत.
- ६) उपरोक्त अटी व शर्ती बरोबरच विभागांना सूचना देण्यात येते की, खर्च करतांना राज्य शासनाची कार्यनियमावली, वित्तीय नियमावली, अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेतील तरतूदी व वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णय / परिपत्रक यातील सर्व अटी /शर्तींचे पालन करणे ही जबाबदारी विभागांची राहील.
- ७) उपरोक्त उपाययोजनांचे पुढील आदेश येईपर्यंत सर्वांनी कसोशीने पालन करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०६२४१७०९२७७२०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(व. कृ. पाटील) सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्याचे प्रधान सचिव
- ३) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद विधान सभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) सर्व मंत्री आणि राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ५) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मुख्य सचिव, सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्वे मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) सचिव, महाराष्ट्र विधानसभा / विधानपरिषद विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ८) सर्व सह सचिव / उप सचिव (अर्थसंकल्प शाखा), सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय,मुंबई.
- ९) विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली ११०००१
- १०) प्रधान महालेखापाल १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- ११) प्रधान महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- १२) प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा/ अपील शाखा), मुंबई
- १३) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोकआयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १४) प्रबंधक, म.प्र. न्याधिकरण, मुंबई
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त
- १६) सर्व जिल्हाधिकारी
- १७) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- १८) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १९) निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २१) सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२) निवड नस्ती, अर्थ-३, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२१

शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र. ४८ /अर्थ-३, दि. २४ जून, २०२१ सोबतचे "परिशिष्ट".

अ.क्र.	खर्चाचे स्वरुप	
9	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेला नवीन अनिवार्य व कार्यक्रम खर्च	अनिवार्य खर्चाबाबत – वित्त विभाग व कार्यक्रम खर्चाबाबत यथास्थिती नियोजन विभाग/ सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
7	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या जुन्या कार्यक्रमावरील खर्च	कार्यक्रम खर्चाच्या स्वरुपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास यथास्थिती नियोजन विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
3	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या चालू व जुन्या अनिवार्य बाबींबरील खर्च	अनिवार्य खर्चाच्या स्वरुपात अथवा व्याप्तीमध्ये बदल होत असल्यास वित्त विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
8	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या "केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमांचा खर्च"	केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमासंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्रत्यक्षात निधी प्राप्त झाल्याशिवाय सदरनिधी प्रत्यक्षात आहरित करण्यात येऊ नये. यासाठी वित्त विभागाच्या अर्थोपाय शाखेची सहमती आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे ज्या कार्यक्रमांवर केंद्र शासनाच्या निधीसोबत राज्य शासनाचा समरूप हिस्सा यथोचित अर्थसंकल्पीत झाला असेल तो निधी राज्य शासनाच्या हिश्श्याच्या मर्यादेतच आहरित करावा.
ч	अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या "बाह्य सहाय्यित कार्यक्रमांचा" खर्च.	नियोजन विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग व वित्त विभागची सहमती आवश्यक आहे.
દ્દ	शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयानुसार राबविण्यात येणा-या विशेष स्वरुपाचे कार्यक्रम (उदा. कर्जमाफी योजना, नुकसान भरपाईसाठी अर्थसहाय्य)	वित्त विभाग यथास्थिती नियोजन विभागाची सहमती आवश्यक आहे.
(9	तेराव्या / चौदाव्या / पंधराव्या तसेच मागील केंद्रीय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार केलेल्या सर्व तरतूदी.	वित्त विभागाची सहमती आवश्यक.
ć	४५) व्याज प्रदाने. ५६) कर्जाची परतफेड.	राष्ट्रीय सहकार विकास निगम कडून प्राप्त झालेल्या कर्जावरील व्याज व परतफेडीची रक्कम प्रत्यक्षात झालेल्या वसूलीच्या मर्यादेतच वितरीत केली जाईल. त्याबाबत वित्त विभागाची समंती आवश्यक राहील.
8	अनिवार्य व कार्यक्रम खर्चाच्या तरतुदींपैकी खालील तपशीलवार शिर्षाचा खर्च. ३१) वेतनेत्तर सहायक अनुदाने ३२) अंशदाने ३३) अर्थसहाय्य ३५) भांडवली खर्चासाठी सहाय्यक अनुदाने ५४) गुंतवणूका	तपासणी सूची :- 9) योजनेस प्रशासकीय मान्यता. २) निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तींचे पुर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे. ३) यापूर्वी वितरीत केलेल्या ७५% निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र.

५५) कर्जे व अग्रिम (७६१० शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे हा भाग वगळून)

- 8) यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणेतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.
- ५) निधी लाभार्थ्याच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.
- ६) वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रिजस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, याचे प्रमाणपत्र.
- यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.
- ८) आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी विकास विभाग / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.
- ९) प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही
- 90) निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.

वरील अटींच्या तसेच सदर शासन निर्णयातील अटींची पुर्तता होत असल्यास प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा व निधी वितरीत कराणाऱ्या आदेशामध्ये वरील प्रत्येक अटीची पुर्तता झाली आहे, असे प्रमाणपत्र देऊन आदेश निर्गमित करावेत, अन्यथा प्रस्ताव आवश्यक त्या ठिकाणी नियोजन / वित्त विभागाला सहमतीसाठी सादर करावे.

(व. कृ. पाटील) सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.